

“राज्यातील दिव्यांगांच्या विशेष शाळा, कार्यशाळा / वसतिगृहे यांमधील कंत्राटी पद्धतीने भरण्यात येणाऱ्या / एकत्रित वेतनावरील त्याचप्रमाणे मतिमंदांकरीताच्या बालगृहांमधील एकत्रित वेतन घेणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या वेतन / एकत्रित वेतनामध्ये सुधारणा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
दिव्यांग कल्याण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : इडीडी-२०२१ / प्र. क्र. ७१ / दि. क. १
३१ / ३२ / ३५ “ए” विंग, मित्तल टॉवर,
बॅरिस्टर रजनी पटेल मार्ग, नरिमन पॉईंट, मुंबई- ४०००२१.
दिनांक : ३ जानेवारी, २०२४.

वाचा :

- १) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक : इडीडी २००३ / प्र. क्र. ३४० / भाग-३ / सुधार-२, दिनांक १८ ऑगस्ट, २००४,
- २) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक : इडीडी २०१२ / प्र. क्र. २७६ / अ. क. १, दिनांक २२ जून, २०१५,
- ३) शासन अधिसूचना, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक : किवेअ १०१५ / ४१८ / प्र. क्र. १४० / कामगार-७, दिनांक २४ जुलै, २०१९.

प्रस्तावना :-

वाचा-१ येथील दिनांक १८ ऑगस्ट, २००४ च्या शासन निर्णयान्वये, स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविण्यात येत असलेल्या दिव्यांगांच्या विशेष शाळा / कार्यशाळा व संलग्न वसतिगृहे यांमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा आकृतिबंध निश्चित करण्यात आलेला आहे. त्यामधील सफाईगार, पहारेकरी व मदतनीस ही पदे कंत्राटी पद्धतीने भरावयाच्या पदांना रुपये २५५०-३२०० या वेतनश्रेणीतील मूळ वेतन अधिक देय महागाई भत्ता यांच्या ५० टक्के एकत्रित वेतन मंजूर करण्यात आलेले आहे. त्याचप्रमाणे ग्रंथपाल, मानद वैद्यकीय अधिकारी, वाचक व पुनर्वसन सामाजिक कार्यकर्ता नि सेवा योजन अधिकारी ही पदे एकत्रित वेतनावर आहेत.

२. वाचा-२ येथील दिनांक २२ जून, २०१५ येथील शासन निर्णयान्वये, महिला व बाल विकास विभागाकडून हस्तांतरित झालेल्या अनुदानित मतिमंदांकरीताच्या बालगृह संलग्न दिव्यांगांच्या शाळा / कार्यशाळांमधील मानद वैद्यकीय अधिकारी, वाहन चालक व वाहन परिचर ही पदे एकत्रित वेतनावर आहेत.

३. उपरोक्त कंत्राटी तसेच एकत्रित वेतनावरील कर्मचाऱ्यांचे वेतन / एकत्रित वेतन सुधारित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

कामगार विभागाच्या वाचा-३ येथील दिनांक २४ जुलै, २०१९ च्या शासन अधिसूचनेन्वये, किमान वेतन अधिनियम, १९४८ मधील वेतनाचे किमान दर पुननिर्धारित करण्यात आले असून त्यानुसार दिनांक १ जुलै, २०२३ ते दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२३ या कालावधीकरीता खालीलप्रमाणे परिमंडळनिहाय किमान वेतन दर लागू आहेत.

पदाची वर्गवारी	किमान वेतन मूळ दर (दरमहा रुपये)		
	परिमंडळ-१ एकूण वेतन (मूळ वेतन + महागाई भत्ता)	परिमंडळ-२ एकूण वेतन (मूळ वेतन + महागाई भत्ता)	परिमंडळ-३ एकूण वेतन (मूळ वेतन + महागाई भत्ता)
कुशल	रुपये १४३१०/- (रु. ११६३२ + रु.२६७८/-)	रुपये १३७१४/- (रु. ११०३६ + रु.२६७८/-)	रुपये १३११८/- (रु. १०४४० + रु.२६७८/-)
अकुशल	रुपये १२६९९/- (रु. १००२१ + रु.२६७८/-)	रुपये १२१०३/- (रु. ९४२५ + रु.२६७८/-)	रुपये ११५०६/- (रु. ८८२८ + रु.२६७८/-)

सबब स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविण्यात येत असलेल्या दिव्यांगांच्या विशेष शाळा / कार्यशाळा व संलग्न वसतिगृहे यांमधील सफाईगार, पहारेकरी व मदतनीस या पदांवरील ज्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन वरील तक्त्यात दर्शविलेल्या “अकुशल” वर्गवारीच्या किमान वेतनापेक्षा कमी आहे, अशा कर्मचाऱ्यांचे वेतन संबंधित उपक्रम ज्या परिमंडळाच्या क्षेत्रामध्ये येतो, त्या परिमंडळातील कार्यालयांना अनुज्ञेय असलेल्या दरानुसार निश्चित करण्यात यावे. तसेच कामगार आयुक्त यांचेकडून वर्षातून दोन वेळा जानेवारी ते जून आणि जुलै ते डिसेंबर या कालावधीकरीता महागाई भत्ता जाहिर केला जातो. त्यानुसार एकूण किमान वेतनाची (मूळ वेतन + महागाई भत्ता) वर्षातून दोनदा परिगणना करण्यात यावी.

२. तसेच दिव्यांगांच्या विशेष शाळा / कार्यशाळा यांमधील एकत्रित वेतनावरील कर्मचाऱ्यांचे वेतन खालीलप्रमाणे सुधारित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदाचा संवर्ग	दि.१८.०८.२००४ च्या शासन निर्णयानुसार मिळणारे दरमहा एकत्रित वेतन (रुपये)	सुधारित एकत्रित मासिक वेतन (रुपये)
१.	२.	४.	५.
१(	ग्रंथपाल	१००/-	२५०/-
२(	मानद वैद्यकीय अधिकारी	२५००/-	१०,०००/-
३(	वाचक	२००/-	५००/-
४)	पुनर्वसन सामाजिक कार्यकर्ता नि सेवा योजन अधिकारी	४५०/-	१०००/-

३. उपरोक्तशिवाय विभागाच्या दिनांक २२ जून ,२०१५ अन्वये महिला व बाल विकास विभागाकडून या विभागाकडे हस्तांतरित झालेल्या अनुदानित मतिमंद बालगृह संलग्न दिव्यांग शाळा / कर्मशाळांमधील एकत्रित वेतनावरील कर्मचाऱ्यांचे वेतनखालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे सुधारित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदाचा संवर्ग	दि.२२.०६.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार मिळणारे दरमहा एकत्रित वेतन (रुपये)	सुधारित एकत्रित वेतन (रुपये)
१.	२.	३.	४.
१(	वाहन चालक	३,०००/-	शासन निर्णयातील परिच्छेद-१ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे किमान वेतन अधिनियमानुसार “कुशल” कामगारांकरीता परिमंडळ निहाय किमान वेतन दरास अनुसरून अनुज्ञेय करण्यात येत आहे.
२(	वाहन परिचर	२,०००/-	शासन निर्णयातील परिच्छेद-१ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे किमान वेतन अधिनियमानुसार “अकुशल” कामगारांकरीता परिमंडळ निहाय किमान वेतन दरास अनुसरून अनुज्ञेय करण्यात येत आहे. वाहन चालक / वाहन परिचर यांचेकरीता शाळा / कार्यशाळेमध्ये नियमितपणे बस उपलब्ध असल्यासच सदर वेतन अनुज्ञेय राहिल.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १२८ / व्यय-१४, दिनांक २१ जून, २०२३ अन्वये निर्देशित केलेल्या दरानुसार तसेच कामगार विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ७ / काम-७, दिनांक ३ ऑगस्ट, २०२३ अन्वये किमान वेतनासंदर्भात दिलेल्या अभिप्रायांस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२४०१०३१७००२०२१३५ असा आहे. तसेच सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(रा. भा. गायकवाड)

अवर सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत :

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
- ४) मा. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
- ५) मा. विरोधी पक्ष नेता (विधानसभा / विधान परिषद), महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,

- ७) सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
- ८) प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
- ९) प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपुर,
- १०) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ११) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १२) संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
- १३) प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण,
- १४) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १५) सहाय्यक आयुक्त, मुंबई शहर / उपनगर,
- १६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- १७) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- १८) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- १९) निवड नस्ती.